

RP 104/2016 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av livsmedelslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att livsmedelslagen ändras.

De krav som gäller utarbetande av tillsynsplaner och tillsynsprogram ska lättas upp. Livsmedelssäkerhetsverket föreslås få behörighet att bedöma lagenligheten i hälsopåståenden som används i EU-finansierade informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder som avser jordbruksprodukter. Dessutom kompletteras förteckningen över Europeiska unionens lagstiftning.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2017.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
MOTIVERING	3
1 NULÄGE OCH BEDÖMNING AV NULÄGET	3
1.1 Tillsynsprogram och tillsynsplaner för miljö- och hälsoskyddet.....	3
1.2 Hälsopåståenden i anslutning till informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder.....	5
2 FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR	6
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	7
3.1 Ekonomiska konsekvenser.....	7
3.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet	7
3.3 Konsekvenser för miljön och hälsan.....	7
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	7
DETALJMOTIVERING	9
1 LAGFÖRSLAG	9
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	10
3 IKRAFTTRÄDANDE	10
LAGFÖRSLAG	11
Lag om ändring av livsmedelslagen.....	11
BILAGA	13
PARALLELTEXT	13
Lag om ändring av livsmedelslagen.....	13

MOTIVERING

1 Nuläge och bedömning av nuläget

1.1 Tillsynsprogram och tillsynsplaner för miljö- och hälsoskyddet

Syftet med miljö- och hälsoskyddet är att skydda människors och djurs hälsa mot skadliga faktorer i livsmiljön. Miljö- och hälsoskyddslagar är hälsoskyddslagen (763/1994), livsmedelslagen (23/2006), konsument säkerhetslagen (920/2011), veterinärvårdslagen (765/2009) och tobakslagen (693/1976).

Den högsta ledningen när det gäller den allmänna planeringen av och tillsynen över miljö- och hälsoskyddet hör till social- och hälsovårdsministeriets, jord- och skogsbruksministeriets och arbets- och näringsministeriets uppgifter, inom deras respektive verksamhetsområden.

De centrala ämbetsverk som lyder under ministerierna ska inom sina verksamhetsområden nationellt styra verkställigheten av och tillsynen över miljö- och hälsoskyddslagstiftningen. Sådana centrala ämbetsverk är Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Livsmedelssäkerhetsverket och Säkerhets- och kemikalieverket.

De kommunala myndigheterna ska sköta tillsynen över och verkställigheten av alla miljö- och hälsoskyddslagar.

Den kommunala tillsynen styrs och övervakas av regionförvaltningsverken inom respektive verksamhetsområde.

Bestämmelser om ordnandet av uppgifter som föreskrivs i de ovannämnda lagarna finns dessutom i lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet (410/2009). Enligt den lagen ska skötseln av miljö- och hälsoskyddsuppgifterna ordnas av kommunen eller i samarbete mellan flera kommuner så att det för dessa uppgifter finns personalresurser som motsvarar minst 10 årsverken och så att verksamheten lyder under ett enda organ (kommunalt kollegialt organ).

År 2006 fogades det till alla miljö- och hälsoskyddslagar bestämmelser om att de centrala ämbetsverken inom miljö- och hälsoskyddet skulle utarbeta ett riksomfattande gemensamt tillsynsprogram och dessutom tillsynsprogram för respektive ansvarsområde. Syftet med det gemensamma riksomfattande tillsynsprogrammet var att för alla förvaltningsområden skapa gemensamma principer och mål när det gäller styrningen av den kommunala tillsynen. Syftet med tillsynsprogrammen för de enskilda ansvarsområdena var att styra utarbetandet av de kommunala tillsynsplanerna.

I lagarna infördes det samtidigt bestämmelser om en skyldighet för kommunerna att utarbeta en tillsynsplan. Målet för den var att göra den regelbundna tillsynen mer planmässig och verkställigheten av tillsynen effektivare.

Enligt bestämmelserna ska kommunen beakta de riksomfattande tillsynsprogrammen när den utarbetar sin egen tillsynsplan.

Närmare bestämmelser om det riksomfattande tillsynsprogrammet finns i statsrådets förordning om riksomfattande tillsynsprogram för miljö- och hälsoskyddet (78/2011) och om de kommunala tillsynsplanerna i statsrådets förordning om kommunala tillsynsplaner för miljö- och hälsoskyddet (665/2006).

De centrala ämbetsverken har utarbetat ett gemensamt riksomfattande tillsynsprogram som har beretts av en arbetsgrupp bestående av experter vid de centrala ämbetsverken. Det gemensamma riksomfattande tillsynsprogrammet har innehållit allmänna principer för den kommunala tillsynen över miljö- och hälsoskyddet samt gemensamt överenskomna prioriterade områden för respektive programperiod. Utarbetandet av ett gemensamt riksomfattande program har lett till att tillsynsprogrammen för de enskilda ansvarsområdena, och därmed också styrningen av tillsynen, har blivit enhetligare. Trots det avviker de centrala ämbetsverkens ansvarsområdesspecifika tillsynsprogram fortfarande innehållsmässigt en hel del från varandra. De kommunala tillsynsplanerna har ofta baserat sig på det riksomfattande tillsynsprogrammet och därmed inte beaktat riskbaserade lokala tillsynsbehov, detta trots att det riksomfattande tillsynsprogrammet har ansetts vara överdimensionerat i förhållande till tillsynsresurserna.

I statens revisionsverks effektivitetsrevisionsberättelse från 2014 om miljö- och hälsoskyddet påpekas det att innehållsstyrningen och resursstyrningen inte motsvarar varandra. Detta välkända problem som är allmänt förknippat med styrningen av den kommunala sektorn ansågs bli särskilt accentuerat inom styrningen av miljö- och hälsoskyddet, för i och med den differentierade förvaltningsmodellen inom centralförvaltningen får kommunerna styrimpulser från många olika ministerier och centrala ämbetsverk. Utifrån de iakttagelser som statens revisionsverk gjorde konstaterades det att det kommunala miljö- och hälsoskyddet styrs med orealistiska tillsynsmål. Detta anses ha lett till trovärdighets- och legitimitetsproblem för styrningen på det lokala planet. Tillsynen på det lokala planet verkar emellertid inte ha genomgått någon kris eftersom en lokal, riskbaserad tillsyn kan genomföras relativt väl även om målen enligt den plan som följer det riksomfattande tillsynsprogrammet inte har nåtts. Enligt statens revisionsverks effektivitetsrevisionsberättelse har den riksomfattande styrningen i någon mån lösgjorts från den kommunala sektorns praxis och resurser. Resultatet av utredningen är att man kunde upphäva bestämmelserna om de kommunala tillsynsplanerna och på så sätt gallra bland kommunernas planeringsuppgifter.

Enligt det strategiska regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering ska kommunernas kostnader minska med en miljard euro. Detta ska ske bl.a. genom att man sammanslår rapporter, planer och program som fastställs i speciallagstiftning som gäller kommunerna till ett program som gäller under en fullmäktigeperiod, samt genom att man minskar tillsyns- och kontrollskyldigheterna. Styrningen av författningspolitiken görs klarare med målet att regleringen ska bli lättare och användningen av andra styrmedel som alternativ till författningar ska öka. Målet är att avveckla onödig reglering och att den administrativa bördan ska bli lättare

I bilaga 3 till regeringsprogrammet sägs det att den fortsatta splittringen och de många detaljerna i styrningen av kommunernas uppgifter ska stoppas. Detta ska ske genom att styrningen av kommunernas uppgifter ses över på lång sikt, med målet att i fortsättningen styra kommunernas uppgifter huvudsakligen genom lagstiftning och vid behov med kompletterande förordningar, frångå styrning som baserar sig på rekommendationer, övergå från resursstyrning till styrning av de resultat som eftersträvas och övergå från detaljerad styrning till mer översiktlig styrning.

När det gäller tillsynsprogrammen inom miljö- och hälsoskyddet och de kommunala tillsynsplanerna innebär skrivningarna i regeringsprogrammet att den styrning som sker via de centrala ämbetsverkens tillsynsprogram bör ge kommunerna större rörelsefrihet i fråga om hur de inriktar och verkställer tillsynen. Detta mål i regeringsprogrammet innebär också att lagstiftning som i detalj styr den kommunala planeringen bör frångås.

1.2 Hälsopåståenden i anslutning till informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder

Bestämmelser om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder som avser jordbruksprodukter och som finansieras av Europeiska unionen finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1144/2014 om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder som avser jordbruksprodukter som genomförs på den inre marknaden och i tredjeland och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 3/2008. Med stöd av denna grundförordning har kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/1829 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1144/2014 om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder som avser jordbruksprodukter som genomförs på den inre marknaden och i tredjeland (den delegerade förordningen) och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1831 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1144/2014 om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder som avser jordbruksprodukter som genomförs på den inre marknaden och i tredjeland (genomförandeförordningen) antagits.

Artikel 3 i den delegerade förordningen innehåller bestämmelser om enkla program som berättigar till stöd. I artikel 3.2 föreskrivs det att om ett budskap som förmedlas genom ett program rör information om hälsoeffekter, ska det budskapet på den inre marknaden vara förenligt med bilagan till förordning (EG) nr 1924/2006, eller godkännas av den behöriga nationella myndighet som ansvarar för folkhälsofrågor i den medlemsstat där verksamheten utförs, och i tredjeland godkännas av den behöriga nationella myndighet som ansvarar för folkhälsofrågor i det land där verksamheten utförs.

På motsvarande sätt föreskrivs det i artikel 9 i genomförandeförordningen om utnämning av behöriga myndigheter. I första stycket i artikeln står det att medlemsstaterna ska utse de nationella behöriga myndigheter som ska ansvara för att denna förordning genomförs.

De reviderade förordningarna började tillämpas den 1 december 2015. Tidigare fanns bestämmelser om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder som avser jordbruksprodukter i rådets förordning (EG) nr 3/2008 och i den med stöd av den förordningen antagna kommissionens förordning (EG) nr 501/2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 3/2008 om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder för jordbruksprodukter på den inre marknaden och i tredjeland. I artikel 4 i kommissionens förordning fanns bestämmelser om kännetecken för de säljfrämjande budskapen eller informationsbudskapen för program på den inre marknaden. Enligt artikel 4.3 ska i de budskap som sprids genom programmen samtliga hänvisningar till hälsoeffekterna av konsumtion av produkterna i fråga grundas på allmänt erkända vetenskapliga rön, och budskap som hänvisar till sådana effekter ska godkännas av den behöriga nationella myndighet som ansvarar för folkhälsofrågor. En ytterligare förutsättning var att de branschorganisationer eller branschövergripande organ som ansvarar för genomförandet av program för informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder och som föreslår ett program ska se till att den berörda medlemsstaten och kommissionen får tillgång till en förteckning över de vetenskapliga undersökningar och utlåtanden från godkända vetenskapliga institutioner som ligger till grund för budskap som hänvisar till hälsoeffekter.

Före detta fanns bestämmelser om säljfrämjande åtgärder i rådets förordning (EG) nr 2826/2000 om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder för jordbruksprodukter på den inre marknaden och i kommissionens förordningar (EG) nr 94/2002 och (EG) nr 1071/2005 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 2826/2000 om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder för jordbruksprodukter på den inre marknaden. I dessa förordningar föreskrevs det på motsvarande sätt om godkännande av budskap som hänvisar till hälsoeffekter.

RP 104/2016 rd

Krav på godkännande av hälsopåståenden har i flera olika förordningar varit en förutsättning för att EU-finansierade informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder som avser jordbruksprodukter ska godkännas. I Finland godkändes budskap i säljfrämjande program till en början av Folkhälsoinstitutet. Denna uppgift fick institutet genom social- och hälsovårdsministeriets beslut av den 23 april 2004. I samband med att Folkhälsoinstitutets uppgifter överfördes på Institutet för hälsa och välfärd överfördes även dessa uppgifter. Social- och hälsovårdsministeriets beslut om uppgifter i anslutning till godkännande av hälsopåståenden i säljfrämjande program härstammar från tiden innan Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel antogs.

Enligt artikel 3 i den delegerade förordningen ska hälsopåståenden som framförs genom ett program vara förenliga med förordning (EG) nr 1924/2006, eller godkännas av den behöriga nationella myndighet som ansvarar för folkhälsofrågor i den medlemsstat där verksamheten utförs. Livsmedelssäkerhetsverket ansvarar för tillämpningen i Finland av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel, och därför vore det effektivaste och mest ändamålsenliga om Livsmedelssäkerhetsverket även ansvarade för godkännandet i Finland av hälsopåståenden i informationskampanjer och säljfrämjande program som avser jordbruksprodukter. Eftersom den delegerade förordningen i detta sammanhang emellertid innehåller en hänvisning till den myndighet som ansvarar för folkhälsofrågor är det uppenbart att den uppgift som avses i förordningen bestäms genom lagstiftning. Bestämmelser om Livsmedelssäkerhetsverkets behörighet finns i 30 § i livsmedelslagen. Denna behörighet omfattar för närvarande inte godkännande av livsmedel eller deras förpackningspåskrifter eller marknadsföring innan livsmedlen släpps ut på marknaden.

Finländska organisationer har på 2000-talet genomfört 11 säljfrämjande program, och just nu pågår ett program. I de nyaste bestämmelserna har det preciserats att påståendena ska godkännas i det land där åtgärderna genomförs. Det innebär att även sådana påståenden i andra medlemsländers program som riktar sig till den finländska marknaden ska godkännas av en finländsk myndighet. Också därför måste myndigheternas behörighet vara tydligt angiven så att kommissionen och de andra medlemsländerna kan underrättas om Finlands behöriga myndigheter.

2 Föreslagna ändringar

Enligt förslaget ska bestämmelserna om de tillsynsprogram som utarbetas av de centrala ämbetsverken inom livsmedelstillsynen och om de kommunala tillsynsplanerna göras lättare. Livsmedelslagen ska inte längre ha bestämmelser om obligatoriska uppgifter i tillsynsprogrammen och tillsynsplanerna. Programmen och planerna behöver inte längre ses över vart tredje år, utan enbart vid behov. Kommunernas obligatoriska skyldigheter i fråga om planeringen föreslås bli färre genom att bemyndigandet i livsmedelslagen att utfärda förordning om det närmare innehållet i planerna för livsmedelsövervakning slopas. Statsrådets förordning om kommunala tillsynsplaner för miljö- och hälsoskyddet föreslås bli upphävd.

Livsmedelssäkerhetsverket ges behörighet att vara nationell behörig myndighet i enlighet med den delegerade förordningen och genomförandeförordningen vid bedömningen av lagenligheten i hälsopåståenden som används i informationsmaterial och säljfrämjande material som avser jordbruksprodukter.

I 3 § finns en förteckning över de förordningar inom Europeiska unionens livsmedelslagstiftning som är direkt tillämpliga men vars tillämpning förutsätter nationella åtgärder. Förteck-

ningen föreslås bli utökad med hänvisningar till förordningen om livsmedelsinformation och förordningen om livsmedel avsedda för spädbarn och småbarn, livsmedel för speciella medicinska ändamål och komplett kostersättning för viktkontroll.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Om de centrala ämbetsverkens styrning vid utarbetandet av kommunala tillsynsplaner görs lättare blir det möjligt att bättre än för närvarande beakta lokala tillsynsbehov med tanke på hälsorisker. Vid vissa företag kommer det med tanke på hälsorisker, tillvägagångssätt och verksamhetskultur att göras fler avgiftsbelagda kontroller än för närvarande och vid andra färre än för närvarande.

3.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Den ändring som gäller hälsopåståenden i anslutning till informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder som avser jordbruksprodukter gör det lättare att dra upp enhetliga nationella riktlinjer i fråga om en förordning, och då kan man undvika eventuella konflikter om vad som ska anses vara ett godtagbart påstående i ett marknadsföringsmaterial. På så sätt kan man minska överlappningarna inom myndigheternas riktlinjer och spara på myndigheternas resurser.

Om de obligatoriska skyldigheterna i fråga om planeringen minskar leder det till färre uppgifter för kommunerna. Genom att göra den planmässiga tillsynen lättare kan man bättre än för närvarande göra en riskbaserad kanalisering av tillsynsresurserna till de verksamheter och objekt där det behövs tillsyn.

Minskad planmässig tillsyn kan emellertid öka risken för olägenheter för hälsan och leda till ett ökat behov av efterhandstillsyn, om sådana funktioner inte längre omfattas av den planmässiga tillsynen som de facto skulle kräva förhandstillsyn.

3.3 Konsekvenser för miljön och hälsan

Genom att göra den planmässiga tillsynen lättare kan man bättre än för närvarande göra en riskbaserad kanalisering av tillsynsresurserna till de verksamheter och objekt där det behövs tillsyn. Detta kan leda till en hälsosammare livsmiljö. Minskad planmässig tillsyn kan emellertid i fråga om vissa tillsynsobjekt öka risken för olägenheter för hälsan.

4 Beredningen av propositionen

Social- och hälsovårdsministeriet tillsatte den 1 april 2013 en arbetsgrupp med uppdrag att bedöma möjligheterna att förenhetliga miljö- och hälsoskyddslagarna.

I arbetsgruppen ingår företrädare för social- och hälsovårdsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Säkerhets- och kemikalieverket, Livsmedelssäkerhetsverket, regionförvaltningsverken och Finlands Kommunförbund rf.

De ändringar som föreslås i livsmedelslagen är en del av en mer omfattande revision av miljö- och hälsoskyddslagstiftningen. Därför har det ansetts att ändringsförslaget behöver sändas på en begränsad remiss till de organisationer som är företrädade i arbetsgruppen. Den ändring som

RP 104/2016 rd

gäller säljfrämjande åtgärder berör bara Livsmedelssäkerhetsverket och Institutet för hälsa och välfärd, och därför har enbart de ombetts lämna ett yttrande till denna del.

Yttranden om propositionen lämnades av Kommunförbundet, Regionförvaltningsverket i Norra Finland, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Helsingfors stads miljöcentral. Yttrandena gällde till stora delar den ändring av hälsoskyddslagen som var på remiss i anslutning till samma, mer omfattande, revision. I fråga om förslagen till ändring av livsmedelslagen kommenterades godkännandet av tillsynsplaner som avses i 48 § och paragrafens överensstämmelse med formuleringarna i hälsoskyddslagen. Till denna del har det ändå inte ansetts motiverat att ändra på rådande praxis. Yttrandena har inte gett anledning till några ändringar.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

3 §. Europeiska unionens lagstiftning. Nya 25 och 26 punkter fogas till paragrafen. I paragrafen finns en förteckning över de bestämmelser i Europeiska unionens livsmedelslagstiftning som medför skyldigheter för aktörerna inom livsmedelsbranschen och vars efterlevnad myndigheterna ska övervaka.

30 §. Central myndighet. Till paragrafen fogas en ny 12 punkt enligt vilken Livsmedelssäkerhetsverket vid bedömningen av lagenligheten i hälsopåståenden som används i informationsmaterial och säljfrämjande material som avser jordbruksprodukter ska vara den behöriga myndighet som avses i artikel 3.2 b i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/1829 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1144/2014 om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder som avser jordbruksprodukter som genomförs på den inre marknaden och i tredjeland.

47 §. Det riksomfattande tillsynsprogrammet. Paragrafen innehåller bestämmelser om Livsmedelssäkerhetsverkets skyldighet att för verkställigheten och samordningen av tillsynen utarbeta ett riksprogram för livsmedelstillsynen. Tillsynsprogrammet behöver inte längre utarbetas som ett separat dokument, utan det görs upp som en del av den fleråriga nationella tillsynsplan som förutsätts i kontrollförordningen och som omfattar hela livsmedelskedjan. Livsmedelssäkerhetsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården utarbetar i enlighet med rådande praxis tillsammans ett riksomfattande tillsynsprogram för miljö- och hälsoskyddet. I programmet för livsmedelstillsynen ska de gemensamma mål beaktas som i det riksomfattande programmet för tillsyn över miljö- och hälsoskyddet har satts för miljö- och hälsoskyddet.

Paragrafen ska inte längre ha bestämmelser om obligatoriska uppgifter i tillsynsprogrammet. Det föreslås att programmet ska ses över vid behov, och det ska inte längre krävas en översyn minst vart tredje år.

48 §. Tillsynsplaner. Paragrafen innehåller bestämmelser om utarbetandet av kommunala planer för livsmedelstillsyn.

Paragrafen ska inte längre ha bestämmelser om obligatoriska uppgifter i tillsynsplanerna. I fortsättningen ska tillsynen vara riskbaserad. Om den detaljerade regleringen av tillsynsplanernas innehåll slopas kan kommunerna vid utarbetandet och uppdateringen av tillsynsplanerna bättre än för närvarande koncentrera sig på krav som baserar sig på behoven inom det egna området. På så sätt kan tillsynsplanen bättre integreras i kommunens egna strategier. I fortsättningen kan man i målen för de kommunala planerna för livsmedelstillsynen och i utvärderingen av hur målen har nåtts bättre lyfta fram målen för kommunens eget område och den lokala riskbedömningen.

Enligt förslaget ska planen ses över vid behov, och det ska inte längre krävas en översyn minst vart tredje år. Planen ska ses över t.ex. om det krävs för att prioriteringarna i den fleråriga nationella tillsynsplanen ska kunna beaktas.

Det föreslås att det bemyndigande att utfärdas förordning med stöd av vilket statsrådets förordning om kommunala tillsynsplaner för miljö- och hälsoskyddet har utfärdats ska strykas ur paragrafen.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Statsrådets förordning om kommunala tillsynsplaner för miljö- och hälsoskyddet, med detaljerade bestämmelser om det obligatoriska innehållet i de kommunala tillsynsplanerna, föreslås bli upphävd när lagen om ändring av livsmedelslagen har antagits och blivit stadfast.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelslagen (23/2006) 3 § 1 mom. 24 punkten, 30 § 11 punkten samt 47 och 48 §, av dem 3 § 1 mom. 24 punkten sådan den lyder i lag 295/2015, 30 § 11 punkten sådan den lyder i lag 503/2014 och 48 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1495/2009, samt *fogas* till 3 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 352/2011, 365/2013, 881/2014 och 295/2015, nya 25 och 26 punkter och till 30 §, sådan den lyder i lagarna 352/2011, 365/2013 och 503/2014, en ny 12 punkt som följer:

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomförandet av följande rättsakter om livsmedel och livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska unionen och rättsakter som utfärdats med stöd av dessa, till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av dessa rättsakter någon annanstans i lag:

24) rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91,

25) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004, nedan *förordningen om livsmedelsinformation*,

26) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 om livsmedel avsedda för spädbarn och småbarn, livsmedel för speciella medicinska ändamål och komplett kostersättning för viktkontroll och om upphävande av rådets direktiv 92/52/EEG, kommissionens direktiv 96/8/EG, 1999/21/EG, 2006/125/EG och 2006/141/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/39/EG och kommissionens förordningar (EG) nr 41/2009 och (EG) nr 953/2009.

30 §

Central myndighet

Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer livsmedelstillsynen nationellt och på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

11) övervaka att de krav på kontrollerade uppfödningförhållanden som avses i trikinförordningen uppfylls på de primärproduktionsställen och grupper av primärproduktionsställen som verket har förklarat att uppfyller dessa krav,

12) vid bedömningen av lagenligheten i hälsopåståenden som används i marknadsföringsmaterial vara nationell myndighet enligt artikel 3.2 b i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/1829 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr

RP 104/2016 rd

1144/2014 om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder som avser jordbruksprodukter som genomförs på den inre marknaden och i tredjeland.

47 §

Det riksomfattande tillsynsprogrammet

För styrningen och samordningen av livsmedelstillsynen ska Livsmedelssäkerhetsverket utarbeta ett riksomfattande tillsynsprogram för livsmedelstillsynen som en del av den fleråriga nationella tillsynsplan som avses i kontrollförelagningen och som omfattar hela livsmedelskedjan.

Tillsynsprogrammet ska ses över vid behov. I tillsynsprogrammet ska hänsyn tas till de gemensamma mål för miljö- och hälsoskyddet som har satts upp i det riksomfattande programmet för tillsyn över miljö- och hälsoskyddet.

48 §

Tillsynsplaner

Kommunen ska utarbeta en tillsynsplan för regelbunden livsmedelstillsyn i kommunen på så sätt att tillsynen beaktar riskerna med verksamheten i enlighet med 6 a § och att tillsynen motsvarar de allmänna krav som gäller tillsynen, förebygger hälsofaror och skyddar konsumenterna från ekonomisk förlust.

I den kommunala tillsynsplanen ska det riksomfattande tillsynsprogrammet beaktas. Tillsynsplanen ska ses över vid behov.

Livsmedelssäkerhetsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Tullen, regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna och Försvarmakten ska utarbeta tillsynsplaner för den livsmedelstillsyn som de ansvarar för. På dessa tillsynsplaner tillämpas det som föreskrivs om kommunala tillsynsplaner i 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

Helsingfors den 16 juni 2016

Statsministers ställföreträdare, utrikesminister

Timo Soini

Kommunikationsminister Anne Berner

Lag

om ändring av livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelslagen (23/2006) 3 § 1 mom. 24 punkten, 30 § 11 punkten samt 47 och 48 §, av dem 3 § 1 mom. 24 punkten sådan den lyder i lag 295/2015, 30 § 11 punkten sådan den lyder i lag 503/2014 och 48 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1495/2009, samt
fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 352/2011, 365/2013, 881/2014 och 295/2015, nya 25 och 26 punkter och till 30 §, sådan den lyder i lagarna 352/2011, 365/2013 och 503/2014, en ny 12 punkt som följer:

Gällande lydelse

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomförandet av följande rättsakter om livsmedel och livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska unionen och rättsakter som utfärdats med stöd av dessa, till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av dessa rättsakter någon annanstans i lag:

24) rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91.3 § Europeiska unionens lagstiftning.

Föreslagen lydelse

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomförandet av följande rättsakter om livsmedel och livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska unionen och rättsakter som utfärdats med stöd av dessa, till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av dessa rättsakter någon annanstans i lag:

24) rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91,

25) *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004, nedan **förordningen om livsmedelsinformation,***

26) *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 om livsmedel avsedda för spädbarn och småbarn, livsmedel för speciella medicinska ändamål och kom-*

plett kostersättning för viktkontroll och om upphävande av rådets direktiv 92/52/EEG, kommissionens direktiv 96/8/EG, 1999/21/EG, 2006/125/EG och 2006/141/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/39/EG och kommissionens förordningar (EG) nr 41/2009 och (EG) nr 953/2009.

30 §

Central myndighet

Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer livsmedelstillsynen nationellt och på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

11) övervaka att kraven på kontrollerade uppfödningförhållanden som avses i trikinförordningen uppfylls på de primärproduktionsställen och grupper av primärproduktionsställen som verket har förklarat att uppfyller dessa krav.

47 §

Det riksomfattande tillsynsprogrammet

För styrningen och samordnandet av den tillsyn som regleras i denna lag skall Livsmedelsverket utarbeta ett riksprogram för livsmedelstillsynen (tillsynsprogram). Tillsynsprogrammet skall åtminstone innehålla följande:

- 1) definition av innehållet i kontrollerna,
- 2) grunderna för riskvärderingen av de olika tillsynsobjekten och för hur kontrollfrekvensen för objekten bestäms,
- 3) bedömning av behovet av provtagning,
- 4) metoder för utvärdering av de tillsyns-

30 §

Central myndighet

Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer livsmedelstillsynen nationellt och på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

11) övervaka att de krav på kontrollerade uppfödningförhållanden som avses i trikinförordningen uppfylls på de primärproduktionsställen och grupper av primärproduktionsställen som verket har förklarat att uppfyller dessa krav,

12) vid bedömningen av lagenligheten i hälsopåståenden som används i marknadsföringsmaterial vara nationell myndighet enligt artikel 3.2 b i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/1829 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1144/2014 om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder som avser jordbruksprodukter som genomförs på den inre marknaden och i tredjeland.

47 §

Det riksomfattande tillsynsprogrammet

För styrningen och samordningen av livsmedelstillsynen ska Livsmedelssäkerhetsverket utarbeta ett riksomfattande tillsynsprogram för livsmedelstillsynen som en del av den fleråriga nationella tillsynsplan som avses i kontrollförordningen och som omfattar hela livsmedelskedjan.

RP 104/2016 rd

planer som avses i 48 §, samt

5) metoderna för utvärdering av tillsynsprogrammet.

Tillsynsprogrammet skall ses över vid behov, dock minst vart tredje år. Tillsynsprogrammet utgör en del av det riksomfattande programmet för tillsyn över miljö- och hälsoskyddet och av den nationella tillsynsplan som utgår från primärproduktionen enligt kontrollförordningen och som täcker hela produktionskedjan.

Närmare bestämmelser om innehållet i och utarbetandet av det riksomfattande tillsynsprogrammet utfärdas genom förordning av statsrådet.

48 §

Tillsynsplaner

Kommunen skall utarbeta en plan för regelbunden livsmedelstillsyn i kommunen (kommunal tillsynsplan) så, att tillsynen motsvarar de allmänna kraven på tillsyn, förebygger hälsofaror och skyddar konsumenterna från ekonomisk förlust.

Tillsynsplanen skall åtminstone innehålla följande:

- 1) definition av innehållet i kontrollerna,*
- 2) kontrollfrekvensen för tillsynsobjekten,*
- 3) provtagning och provundersökning som sker genom kommunens försorg,*
- 4) utvärdering av tillsynsplanens genomförande, samt*
- 5) godkända laboratorier som tillsynen stödjer sig mot.*

Den kommunala tillsynsplanen skall beakta det riksomfattande tillsynsprogrammet. Tillsynsplanen skall ses över vid behov, dock minst vart tredje år.

Livsmedelssäkerhetsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Tullverket, regionförvaltningsverken, Försvarsmakten och gränsveterinärerna ska utarbeta tillsynsplaner för den livsmedelstillsyn som de ansvarar för. På dessa tillsynsplaner

Tillsynsprogrammet ska ses över vid behov. *I tillsynsprogrammet ska hänsyn tas till de gemensamma mål för miljö- och hälsoskyddet som har satts upp i det riksomfattande programmet för tillsyn över miljö- och hälsoskyddet.*

upphävs

48 §

Tillsynsplaner

Kommunen ska utarbeta *en tillsynsplan för regelbunden livsmedelstillsyn i kommunen på så sätt att tillsynen beaktar riskerna med verksamheten i enlighet med 6 a § och att tillsynen motsvarar de allmänna krav som gäller tillsynen*, förebygger hälsofaror och skyddar konsumenterna från ekonomisk förlust.

upphävs

I den kommunala tillsynsplanen ska det riksomfattande tillsynsprogrammet beaktas. Tillsynsplanen ska ses över vid behov.

Livsmedelssäkerhetsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Tullen, regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna och Försvarsmakten ska utarbeta tillsynsplaner för den livsmedelstillsyn som de ansvarar för. På

RP 104/2016 rd

tillämpas det som föreskrivs om kommunala tillsynsplaner i 1 och 2 mom.

Närmare bestämmelser om innehållet i tillsynsplanerna, de kontroller som ingår i tillsynsplanerna, kontrollfrekvensen för tillsynsobjekten, provtagning och utvärderingen av tillsynsplanernas genomförande utfärdas genom förordning av statsrådet.

dessa tillsynsplaner tillämpas det som föreskrivs om kommunala tillsynsplaner i 1 mom.

upphävs